

Het onderwijs volgens leerlingen

Wat vinden leerlingen van hun onderwijs? Hoe leren zij het liefst? In het kader van **Leerling 2020** gaven 626 leerlingen hun mening over het onderwijs op hun school.

Leerlingenpanel 2018: aan dit onderzoek deden leerlingen mee van vmbo/mavo (219), havo (136) en vwo (271).

DIFFERENTIËREN

Leerlingen vinden dat ze weinig invloed hebben op het tempo en de inhoud van de stof. Ruim de helft bepaalt nooit zelf hoe ze laten zien dat ze de stof beheersen. Leerlingen kunnen vaak wel zelf kiezen op welke manier ze leren.

58% van de leerlingen wil meer invloed hebben op hoe zij leren in de klas. 42% vindt het goed zoals het nu is. Dit is wat leerlingen hierover zeggen:

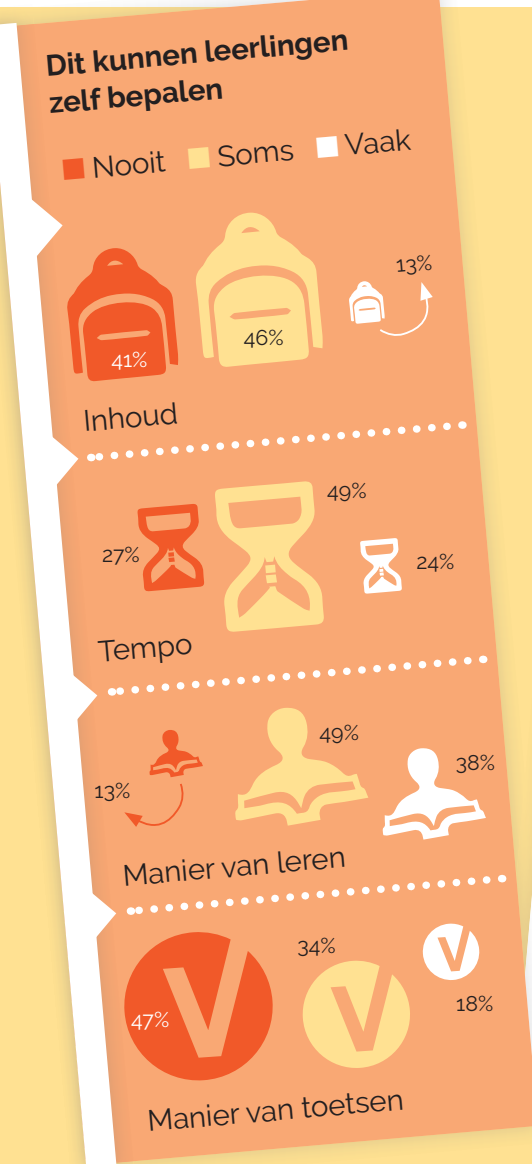
"Ik zou graag zelf mijn uren inplannen, want voor veel vakken heb ik minder uren nodig dan in het rooster staat."
 "Bij ons is het vaak de docent die een verhaal vertelt en ik maak aantekeningen. Dat vind ik prettig."
 "Op mijn school verschilt het per vak hoeveel ik zelf mag bepalen. Bij de ene les kun je makkelijk vooruit werken, maar bij de andere les mag dat niet van de leraar."

Tips van leerlingen:

- Elke week een overzicht van de lesstof, zodat leerlingen zelf aan de slag kunnen.
- Een andere manier van toetsen: een gewone toets is te veel een momentopname.
- Iedereen maakt zijn eigen planning, als de opdrachten maar voor de toets af zijn.
- Ruimte voor individuele begeleiding als leerlingen dat nodig hebben.
- Laat leerlingen zelf kiezen hoe ze aantonen dat ze de stof beheersen.
- Meer op eigen tempo, minder huiswerkcontrole.
- Onderzoek doen vanuit een zelfgekozen invalshoek onderzoek doen.
- Laat leerlingen op een rustige plek werken als ze dat willen.

Aan de slag

- Hoe zorg je dat leerlingen zelf hun rooster kunnen bepalen? Bekijk dit [praktijkvoorbeeld](#).
- Bekijk hoe je leerlingen zelfstandig kunt laten werken.
- Laat leerlingen zelf kiezen hoe en wat ze leren door te werken met [leervragen](#).

"IK VIND DAT NIET ALLES VAN JE CIJFERS MOET AFHANGEN MAAR OOK MEER KIJKEN OF JE HET WEL OF NIET SNAPT."

LEREN MET ICT

Het ict-gebruik op school mag omhoog, maar de boeken moeten blijven. Zo kunnen leerlingen op verschillende manieren de lesstof verwerken. Wel worden leerlingen ook afgeleid door social media.

Leerlingen geven hun school gemiddeld een **6,5** voor ict-gebruik in de les. Ruim de helft van de leerlingen (58%) vindt dat digitale middelen vaker gebruikt mogen worden op school.

Waarom wel of geen ict op school volgens leerlingen:

"In de toekomst gebruiken we ict steeds meer in het dagelijks leven."
 "Het zorgt voor nieuwe mogelijkheden om te leren.
 Bijvoorbeeld om lesstof op een hoger niveau te doen en dat dat meteen digitaal wordt nagekeken."
 "Ik werk liever uit boeken. Als ik met de iPad werk, zit ik te vaak op social media."

"Video's en tekeningen opzoeken die bij de stof passen helpen me met leren."

"Ict helpt niet als het als onderdeel bij de les wordt geplakt, zonder dat er goed over is nagedacht."

Ict werkt goed voor...

- ... online oefentoetsen en instructie filmpjes;
- ... om overal bij je huiswerk te kunnen;
- ... contact met docenten en andere leerlingen;
- ... samenwerken in projecten.

Ict werkt niet goed als...

- ... het geen toegevoegde waarde heeft;
- ... je wordt afgeleid door social media;
- ... de wifi niet goed werkt;
- ... je aantekeningen wil maken;
- ... je grote lappen tekst moet leren.

Leerlingen geven hun docenten een **6,1** voor hun ict-gebruik in de les.

42% zegt dat docenten vaak niet weten hoe ict werkt.

31% is juist tevreden over het ict-gebruik op school: "Ze kunnen zien wat je aan het doen bent en geven dan feedback."

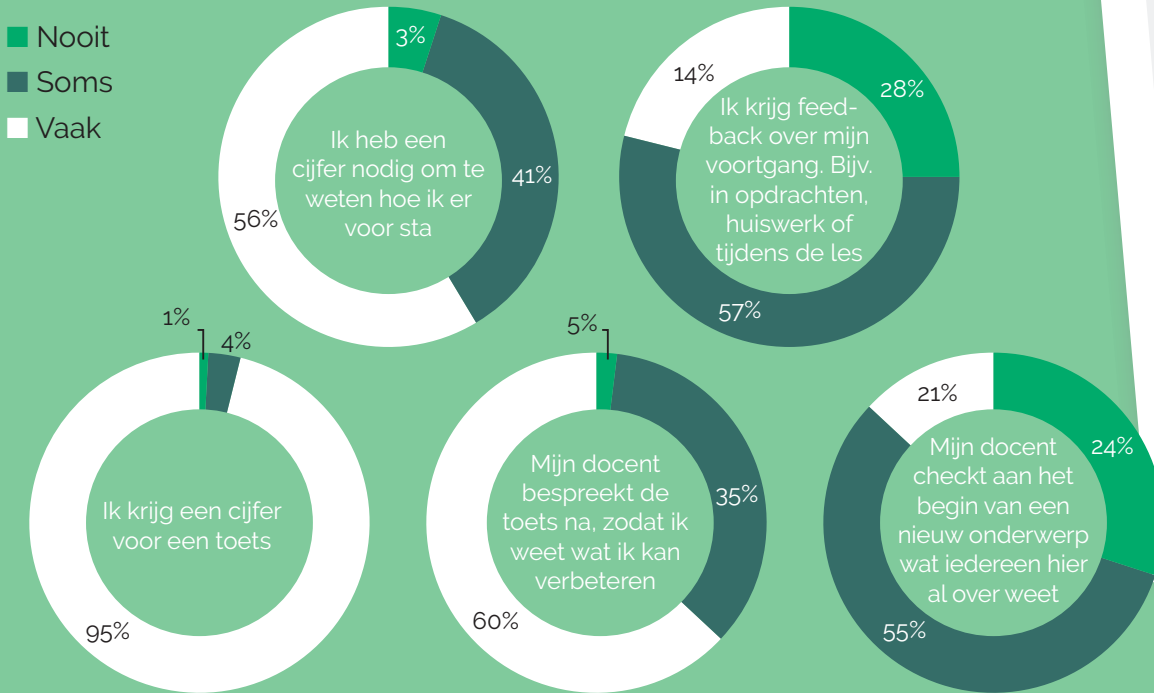
Afleiding door social media ... hoe zouden jouw leerlingen dit zelf oplossen? Ga in gesprek met de werkvorm [deep democracy](#).

Oefenen met nieuwe ict-tools? Geef je op voor de [challenge](#).

Direct online feedback geven aan jouw leerlingen? Bekijk de tool [classkick](#).

TOETSEN EN CIJFERS

Veruit de meeste leerlingen krijgen voor elke toets een cijfer. Voor bijna 60% zijn cijfers belangrijk om te weten waar ze staan. Wel vinden veel leerlingen dat er te veel toetsen zijn. Voorkennis checken en tussentijdse feedback komt volgens de meeste leerlingen niet vaak voor.

Slechts 1 op de 5 leerlingen krijgt regelmatig feedback over zijn/haar voortgang.

Leerlingen over toetsen en cijfers:

"Veel docenten vinden cijfers belangrijker dan vooruitgang. Maar een hoog cijfer betekent niet altijd of je de stof beheerst."
 "Het plannen van toetsen gaat bij ons vaak fout. Dit is heel stressvol."

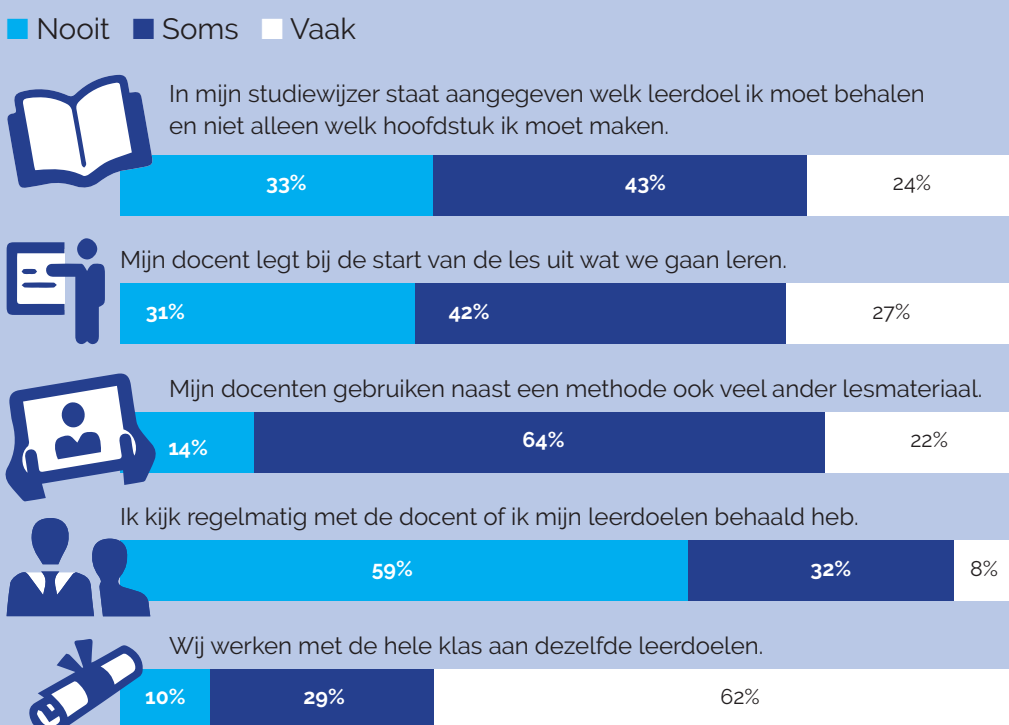
Aan de slag

- Wil jij de toetsdruk op jouw school verlagen? Bekijk de formatieve route van [het Hooghuis](#).
- Lees hoe leerlingen [feedback](#) ervaren.

"VOORAL VAN DE BIJZONDERE VAKKEN ZOALS O&O EN BMO LEER IK VEEL OVER DE MAATSCHAPPIJ EN TECHNOLOGIE. HIER BEN IK TROTS OP!"

LEERDOELLEN EN LEERSTOF

De meeste leerlingen zijn niet bekend met leerdoelen. Meestal is de lesstof de basis van de les. Weinig leerlingen werken met persoonlijke leerdoelen. Wel zien veel leerlingen dat hun docenten naast de methode ook ander lesmateriaal gebruiken.

Leerlingen over leerdoelen en lesstof op hun school:

"We hebben een duidelijke studiewijzer met leerdoelen."
 "Ik vind leerdoelen meestal maar vaag. Ik hoor liever welk hoofdstuk ik moet maken."
 "Leerdoelen zijn nu meer formaliteiten die de docent ergens in de studiewijzer moet zetten. Maar ze doen er niets mee in de les en voor de leerling betekent het niks."
 "Leerstof is er genoeg. Leerdoelen was voor mij een nieuwe term!"
 "Ik ben voor persoonlijke leerdoelen. We hebben nu allemaal dezelfde leerdoelen, maar niet elke leerling is hetzelfde."
 "Ik weet niet altijd wat ik moet doen als ik klaar ben."

Aan de slag

- In deze [opdracht](#) leer je leerdoelen en reflectie-opdrachten te formuleren voor leerlingen en deze te gebruiken in je les.
- Bekijk hier de [video](#) waarin leerlingen en docenten vertellen hoe ze het werken met leerdoelen ervaren.

Kortom: ga met je leerlingen in gesprek over onderwijs!

Ook met leerlingen in gesprek over onderwijs? Gebruik deze werkvormen:

- Gespreksvorm:** organiseer een leerling-piste.
- Stappenplan:** betrek je leerling in 3 stappen.
- Creatieve werkvormen** voor een focusgroep met leerlingen.

Meer weten? Mail naar info@schoolinfo.nl o.v.v. #Leerlingen

"MIJN DOCENTEN LUISTEREN GOED NAAR DE LEERLINGEN EN ER KAN VAAK WEL IETS GEREGELD WORDEN."

"DE BASIS BEGINT GOED, ALLEEN MIJN SCHOOL IS BANG VOOR VERANDERINGEN. ZE MOETEN KINDEREN LATEN ZIJN WIE ZE ZIJN EN ONDERSTEUNEN IN HUN KEUZES."

"ZE ZIJN AAN HET EXPERIMENTEREN MET NIEUWE VORMEN, MAAR VERGETEN DAT DE LEERLINGEN OOK EEN MENING HEBBEN DIE BRUIKBAAR IS."

